

Donald Tusk u Pana Cogito

Dnia 7 stycznia 2006 w krakowskim hotelu „U Pana Cogito” odbyło się ważne spotkanie środowiska opieki psychiatrycznej z przewodniczącym Platformy Obywatelskiej Donaldem Tuskiem. Na spotkaniu obecni byli Krajowy Koordynator Programu „Schizofrenia – Otwórzcie Drzwi” dr Andrzej Cechnicki (animator zebrania), prof. Maria Orwid (Katedra Psychiatrii CMUJ), prof. Jacek Bomba (Katedra Psychiatrii CMUJ), dr Bogdan Klich (Eurodeputowany), dyrektor Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Babińskiego Anna Przewłocka, Krzysztof Banach (kierownik Środowiskowego Domu Samopomocy), Agnieszka Lewonowska-Banach (menedżer hotelu „U Pana Cogito”), Marcin Szuba (przewodniczący Stowarzyszenia „Otwórzcie Drzwi”), Zofia Puchelak (prezes Stowarzyszenia Rodzin „Zdrowie Psychiczne”), Małgorzata Misiewicz (redaktor naczelny kwartalnika „Dla Nas”).

Celem spotkania było przekonanie środowiska politycznego drugiej zwycięskiej partii o konieczności ponadpartyjnego porozumienia na rzecz poprawy funkcjonowania opieki psychiatrycznej w Polsce. Na Zachodzie stosowne działania podjęto już 30 lat temu i zaowocowały one zauważalną poprawą jakości życia osób chorujących psychicznie i osób, które pokonały kryzys psychiczny. „Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego” powinien uwzględniać szeroko zakrojoną edukację społeczeństwa na temat chorób psychicznych, w tym szczególnie zaburzeń z kręgu schizofrenii, ponieważ choroba ta ciągle jest niewłaściwie interpretowana, co powoduje odrzucanie osób z diagnozą tego schorzenia, ich izolację i stygmatyzację. Skutkuje to jeszcze większym pogorszeniem stanu psychicznego tych osób (w Polsce choruje około 400 tysięcy osób, w Krakowie około 8 tysięcy). Środowiska polityczne, w tym decydenci, nie do końca zdają sobie sprawę z wagi problematyki psychiatrycznej, co przekłada się na brak zadowalających rozwiązań prawnych i finansowych. Jak wynika ze statystyk i praktyki klinicystów, coraz więcej osób cierpi na zaburzenia psychiczne, zwłaszcza nerwice i depresje. Większość z nich wymaga leczenia, dostępu do

najlepszych specjalistów i nowoczesnych leków. Donald Tusk obiecał, że zorganizuje spotkanie przedstawicieli głównych środowisk politycznych w parlamencie w drugim tygodniu stycznia. Gotowość taką zadeklarował po wystąpieniu dr Andrzeja Cechnickiego, który wyliczył postępy w psychiatrii małopolskiej, m.in. decentralizację Szpitala im. Babińskiego. Niezbędne jest nadgonienie krajów europejskich w sprawie budowy otwartej psychiatrii. Prof. Jacek Bomba zaapelował do Donalda Tuska, żeby politycy przestali bać się psychiatrów i ich pacjentów, ponieważ politycy są wciąż – mimo mniejszego obecnie autorytetu – opiniotwórcami i to od ich postawy wobec psychiatrii, pacjentów i ich rodzin zależy powodzenie programów środowiskowych.

Niezbędna na tym etapie jest popularyzacja osiągnięć w dziedzinie promocji zdrowia psychicznego w społeczeństwie. Psychoedukacja powinna obejmować już uczniów starszych klas szkoły podstawowej, a podstawy higieny psychicznej winny znaleźć się w programach przynajmniej kierunków humanistycznych w szkołach wyższych. Niestety, jak na razie jest to mało realne z oczywistych względów, niemniej jednak istnieje szansa na skierowanie pewnej puli środków pieniężnych budżetu na różnorakie działania, w celu poprawienia jakości opieki psychiatrycznej w Polsce. Obecnie programami objęte zostały choroby kardiologiczne, onkologiczne i dotyczące noworodków, a psychiatria wciąż stanowi temat niewygodny. Przerwanie społecznego

tabu wokół chorób psychicznych wydaje się jedynym sensownym rozwiązaniem. Choroby i zaburzenia natury psychicznej są takimi samymi chorobami, jak choroby psychosomatyczne.

Podstawowa kwestia polega jednak na tym, czy i na ile zmieni się społeczna mentalność w zakresie pojmowania zarówno zdrowia i normy, jak i choroby psychicznej. Obawa przed chorobami psychicznymi jest częsta i nieuzasadniona, chorzy zwykle nie są antyspołeczni, a nazywanie niekulturalnych zachowań postów w Sejmie mianem „schizofrenicznych” budzi oburzenie. Często używane słowo „schizofrenia” wobec postaw aspołecznych wykazywanych przez zdrowych, zaciera jasność tego pojęcia, wypacza jego sens, buduje wrogi mur między chorującymi i społeczeństwem, nie pozwala na reintegrację i rehabilitację chorych. Chorzy zachowują się częstokroć lepiej niż zdrowi, poważniej podchodzą do swych zadań życiowych, choć oczywiście choroba uniemożliwia im wszechstronny rozwój (w okresie ostrych objawów).

Liczymy jako redakcja kwartalnika, którego celem nadrzędnym jest podnoszenie świadomości społecznej w zakresie psychiatrii i jej kontekstów, że obietnica utworzenia lobby psychiatrycznego opartego na rzecz chorych, dana w czasie spotkania przez Donalda Tuska zostanie dotrzymana. W kwestiach zdrowotnych musi panować w społeczeństwie jednomyślność, budowana ponad podziałami partyjnymi, ponad różnicami światopoglądowymi. Trzeba zjednoczyć się wokół idei promocji zdrowia psychicznego, narażonego dziś w stresujących czasach na liczne uszczerbki. Z góry chcielibyśmy wyrazić Donaldowi Tuskowi naszą wdzięczność za owocne spotkanie, poświęcony nam czas, okazaną pomoc i życzliwość. Mamy nadzieję, że jako kolejny krok zostanie powołany zespół polityków i ekspertów w Sejmie i Parlamencie, który pomoże przeprowadzić rządową ustawę o „Narodowym Programie Ochrony Zdrowia Psychicznego”.

Rafał Sulikowski

Forum Wielorodzinne

Warsztaty integracyjne

w dniach 23-26 stycznia 2006

W spotkaniu rodzin osób chorujących psychicznie wzięło udział ponad 50 osób z całej Polski. Celem zorganizowanego przez Stowarzyszenie Rodzin „Zdrowie Psychiczne” w Krakowie forum wielorodzinnego, było wzmocnienie roli środowiska rodzin i pobudzanie do samodzielnego działania opiekunów i osób chorujących psychicznie, budowanie i zacieśnianie współpracy środowiska rodzin z całej Polski. Podczas zorganizowanego spotkania były liczne momenty wymiany doświadczeń i dyskusji nad istotnymi problemami tej grupy

osób. Celem spotkania było też rozpoznanie potrzeb, możliwości i potencjału środowiska rodzin osób chorujących psychicznie, stworzenie płaszczyzny współpracy z rodziną w podejmowaniu działań aktywizujących osoby niepełnosprawne z powodu choroby psychicznej.

Odbyły się sesje referatowe przygotowane przez członków rodzin i osoby chorujące psychicznie, przedstawione zostały programy, projekty i podejmowane działania samopomocowe realizowane przez poszczególne Stowarzyszenia na terenie całej Polski.

W ramach forum odbyły się warsztaty prowadzone m.in. przez psychologa mgr Annę Bielańską i księdza terapeutę Jarosława Naliwajko, była też możliwość indywidualnych rozmów, porad i wymiany doświadczeń. Rozmowy te dotyczyły psychoedukacji i problemów psychologicznych występujących w rodzinie w związku z chorobą.

Uczestnicy odwiedzili w formie wizyty studyjnej kilka placówek świadczących wsparcie dla osób chorujących psychicznie (Warsztaty Terapii Zajęciowej, Środowiskowy Dom Samopomocy, Zakład Aktywności Zawodowej). Odbyła się prezentacja strony internetowej Stowarzyszenia jako narzędzia poszukiwania informacji o miejscach i ośrodkach gdzie można uzyskać wsparcie. Przedstawione zostały aktywne działania i przykłady projektów organizowane przez Stowarzyszenie Rodzin „Zdrowie Psychiczne” z Krakowa i Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Wzajemna Pomoc” z Radomia.

Wszyscy uczestnicy mieli możliwość wymiany doświadczeń, uzyskania wsparcia, otrzymali materiały. Podczas spotkania rozdawany był także informator o placówkach opieki zdrowotnej i rehabilitacji znajdujących się na terenie Polski.

Zorganizowany został wieczór poezji, przygotowany przez uczestniczkę Warsztatów Terapii Zajęciowej Jolanę Janik, podczas którego prezentowała ona swój tomik poezji pt. „Zwierzenia Wierszem”. Uczestnicy mieli też możliwość spędzenia wieczoru w Teatrze Starym na spektaklu „Ja jestem Żyd z wesela”.

Uczestnicy forum w formie ankiety przekazali także najistotniejsze sprawy, które uważają za ważne do poruszenia przy okazji tego typu spotkań. Ankieta stała się źródłem informacji o kierunku rozwoju i edukacji środowiska rodzin i osób chorujących psychicznie.

Udział wszystkich osób był nieodpłatny, część kosztów związanych z udziałem niepełnosprawnych mieszkańców Krakowa została dofinansowana przez MOPS ze środków PFRON, udział pozostałych osób był dofinansowany ze środków EFS w ramach projektu IW Equal Krakowska Inicjatywa na rzecz Gospodarki Społecznej COGITO.

Agnieszka Lewanowska-Banach

Stowarzyszenie Rodzin
„Zdrowie Psychiczne”

